

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Обезщетение](#) > [Претендиране На Обезщетение От Извършителя](#) > Romania

Претендиране на обезщетение от извършителя

Съдържание,
предоставено от
Румъния

Румъния

Как мога да претендирам за обезщетение за причинени вреди или други средства за правна защита/удовлетворение от извършителя в съдебен процес (наказателно производство) и към кого трябва да се обърна?

За да получи обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление, увреденото лице може да сезира или наказателен, или граждански съд.

Най-важното процесуално средство, чрез което жертвите на престъпление може да получат заповед, с която от подсъдимия се изисква да плати обезщетение или компенсация, е предявяването на граждански иск в рамките на наказателно производство. Предимството на този подход е, че той позволява да се използва целият набор от доказателства, представени пред наказателния съд, докато отделни граждански производства пред граждански съд се ръководят от „принципа на наличност“.

Разпоредбите, с които се урежда предявяването на граждански иски в рамките на наказателно производство, са посочени в членове 19—28 от Наказателно-процесуалния кодекс.

Целта на предявения в рамките на наказателното производство граждански иск е лицата да бъдат подведени под гражданска отговорност за вреди, причинени в резултат на престъплението, което е предмет на наказателното производство.

Граждански иск може да бъде предявен от увредено лице — или от неговите наследници — което е граждански ищец в производство срещу подсъдим и, когато е приложимо, страна с гражданска отговорност.

Когато увреденото лице е недееспособно или има ограничена дееспособност, гражданският иск може да бъде предявен от негово име от законен представител или, когато е приложимо, от прокурор.

Ако не са се конституирали в наказателното производство като граждански ищец, увредените лица или техните правоприемници може да предявят иск пред гражданския съд за обезщетение за вредите, причинени в резултат на престъпление.

В кой момент от наказателното производство следва да предявя иска си?

В началото на първото заседание увреденото лице се уведомява за правото си да се конституира в наказателното производство като граждански ищец.

Молба за конституиране като граждански ищец (*cerere de constituire ca parte civilă*) може да бъде

подадена през досъдебните етапи на наказателно преследване или да бъде представена пред съдебния състав, както и в хода на процеса, но трябва да бъде подадена, преди да започне привличането на обвиняем.

Докато привличането на обвиняем е все още в ход, гражданският ищец може да поправи всякакви технически грешки в молбата за конституиране като граждански ищец, да увеличи или да намали стойността на иска и да поиска обезщетение за материални щети под формата на плащане в брой, ако вече не е възможно предоставянето на обезщетение в натура.

За какво мога да претендирам в иска и как следва да го представя (да посоча общ размер и/или да уточня отделните претърпени загуби, пропуснати ползи и лихви)?

Конституирането като граждански ищец се извършва в писмен вид или устно. В мотивите и доказателствата, на които се основава искът, трябва да бъдат посочени естеството и размерът на иска.

Ако това е извършено устно, съдът е длъжен да го запише в официален протокол или, когато е приложимо, в съдебно разпореждане (*încheiere*).

Има ли специални формуляри за такива искове?

Няма специален формуляр, но предявяването на граждански иск в рамките на наказателно производство е възможно, ако са изпълнени следните условия: гражданският ищец се конституира в производството, преди да започне съдебното следствие, като това се извършва писмено или устно с посочване на естеството и размера на иска, както и на мотивите и доказателствата, на които се основава искът.

Какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

В наказателното производство под доказателство се разбира всеки факт, който служи за установяване на наличието или липсата на престъпление, за установяване на лицето, което го е извършило, и за определяне на обстоятелствата, необходими за справедливото решаване на делото, и който допринася за установяване на истината в рамките на наказателното производство.

Има ли съдебни такси или други разходи, свързани с иска?

За предявяването пред наказателния или гражданския съд на граждански иск за определяне на гражданската отговорност на подсъдим и/или страна с гражданска отговорност не се дължат съдебни такси (*taxă de timbru*).

Мога ли да получа правна помощ преди и/или по време на производството? Мога ли да я получа, ако не живея в държавата, в която се провежда производството?

Ищците и страните в наказателния процес се представляват или подпомагат от адвокат.

По време на наказателното преследване адвокатът на увреденото лице има право да бъде информиран за датата и часа на наказателното разследване или на изслушването пред съдия по правата и свободите (*judcător de drepturi și libertăți*), както и да присъства на всеки етап от наказателното преследване, освен ако не е предвидено друго в закона, право да се запознае с материалите по делото и да подава молби и становища. В същото време адвокатът на увреденото лице има право да получи времето и средствата, необходими за подготовка и организиране на ефективна защита.

Правната помощ за увреденото лице е задължителна, когато то е недееспособно или с ограничена дееспособност, както и когато увреденото лице е жертва на престъпления, свързани с малтретиране на малолетни или непълнолетни лица, домашно насилие, престъпления, свързани с трафик и експлоатация

на уязвими лица, и престъпления срещу сексуалната свобода и неприкосновеност. Когато съдът прецени, че по определени причини увреденото лице няма да е в състояние да се защити, той назначава определен от съда адвокат, който да го защитава.

Увреденото лице има право да ползва безплатно услугите на преводач, когато не разбира, не говори добре или не може да комуникира на румънски език, както и право да получи писмен превод на език, който разбира, на всяко извънсъдебно решение (*soluție de netrimitere în judecată*), в случай че не разбира румънски език.

Кога наказателният съд може да отхвърли или да откаже да се произнесе по моя иск срещу подсъдимия?

Както е посочено по-горе, предявяването на граждански иск в рамките на наказателно производство е възможно, ако са изпълнени следните условия: гражданският ищец се конституира в производството, преди да започне привличането на обвиняеми, като това се извършва писмено или устно с посочване на естеството и размера на иска, както и на мотивите и доказателствата, на които се основава искът.

Съгласно Наказателно-процесуалния кодекс съдът оставя без разглеждане граждански иск в следните случаи: в случай на оправдаване на подсъдимия; прекратяване на наказателно производство на основание, че деянието не се урежда от наказателното право, не е имало предварителна жалба, разрешение или сезиране на компетентен орган или друго, предвидено от закона условие, което е необходимо за възбуждане на наказателно преследване; амнистия; смърт на заподозрения или подсъдимия или заличаване на регистрацията на заподозряно или подсъдим юридическо лице; прилагане на окончателно решение (*res judicata*); извършено е прехвърляне на производството, договорено с друга държава, в съответствие със закона; прекратяване на наказателното производство след оттегляне на предходната жалба; и, ако съдът приеме споразумение за признаване на вина, без да е постигнато споразумение или споразумение за медиация между страните по гражданския иск. В този случай увреденото лице може да предяви иск пред гражданския съд за обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление.

Мога ли да обжалвам това решение, или да търся други средства за правна защита/удовлетворение?

Ако съд остави граждански иск без разглеждане, увреденото лице може да предяви иск пред гражданския съд за обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление.

Ако наказателен съд се е произнесъл по гражданския иск, увредено лице, което не е удовлетворено от това решение, може да го обжалва в срок от 10 дни от произнасянето на решението или, когато е приложимо, в срок от 10 дни от връчването на протокола за решението.

Ако ми бъде присъдено обезщетение за вреди от съда, как да гарантирам изпълнението на съдебното решение срещу извършителя и каква помощ мога да получа за това?

Разпорежданията относно обезщетения с граждански характер и разноски, платими на страните, които са част от присъда в наказателно производство, се изпълняват в съответствие с гражданското право.

Първоначално задължение, установено със съдебно решение или друго изпълнително основание, се изпълнява доброволно.

Ако длъжникът не изпълни задължението доброволно, тогава изпълнението се осигурява чрез принудителни мерки, които се инициират чрез подаване на молба до орган по принудително изпълнение.

Освен ако не е предвидено друго в закона, принудителното изпълнение на всеки акт, който се ползва с изпълнителна сила, се извършва от съдебен изпълнител (*executor judecătoresc*).

Изпълнителното производство е вторият етап от гражданското производство и то има за цел главно да се осигури реалното упражняване на правото, признато в съдебно решение или в друго изпълнително основание. Изпълнителното производство предоставя гаранции на вискател, който е титуляр на правото, признато в съдебното решение/изпълнителното основание, че може да принуди длъжника да изпълни онези свои задължения, които е отказал да изпълни доброволно.

Разпоредбите относно принудителното изпълнение се съдържат в членове 622—914 от Гражданския процесуален кодекс.

■ Последна актуализация: 08/08/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.